

Viktor J. DRAPELA - PŘEHLED TEORIÍ OSOBNOSTI

1	PSYCHOANALITICKÁ teorie	Sigmund FREUD	1) Fr. Dynamická struktura osobnosti 2) obranné mechanismy 3) vlivy dětských zážitků na chování v dospělosti 4) nevědomí a sexuální motivace 5) povaha interpersonálních konfliktů	
2	ANALYTICKÁ teorie	Carl Gustav JUNG	1) jeho důraz na sebeuskutečnění a osobní jedinečnost 2) jeho pojetí zděděných archetypů, zvl. jednotlivého JÁ 3) jeho pojetí komplexů v osobnosti 4) hl. části jeho typologie	
3	INDIVIDUÁLNÍ psychologie	Alfred ADLER	1) sociální cit, zahrnující a) osobní naplnění prostřednictvím pozitivních sociálních interakcí a b) přednost spolupráce před soupeřením 2) výchova dětí rodiči (nebo učiteli), která rozvíjí důvěru v rodiče a ve společnosti v celku, avšak vyhýbá se rozmazlování dítěte 3) důraz na cílevědomost (teorie realitou) 4) přijímání výzev života 5) pořadí narození sourozenců jako vodítko k uvážlivému vysvětlení jejich chování	
4	INTERPERSONÁLNÍ teorie	Karen HORNEYOVÁ Harry S. SULLIVAN	1) pojem základní úzkosti 2) potřeba citově vyrovnaných a upřímných rodičovských postojů při jednání s dětmi 3) tři způsoby vytváření vztahu k druhým 4) neurotické potřeby dospělých 5) <u>způsoby nápravy emočních problémů</u> 6) proces postupného vývoje osobnosti v mládí 7) teorie „prstu v ústech“, která zdůrazňuje důležitost rodičovských postojů pro duševní vývoj dítěte v raném dětství 8) souvislost sociální a sexuální dynamiky 9) pojem tenze a jejich účinků na jedince 10) <u>vhled do raného vývoje kognitivních procesů</u>	
5	PSYCHOSOCIÁLNÍ teorie	Erich FROMM Erik ERIKSON	1) utváření charakteru osobními rozhodnutími 2) vliv procesů asimilace a socializace na utváření charakteru 3) rozlišení produktivního a neproduktivního charakterového zaměření a zvláštních typů druhého z nich 4) <u>úloha zralé lásky (pečování) v terapeutickém procesu</u> 5) pojetí epigenetického vývoje osobnosti 6) podrobný rozbor psychosociálních procesů v dětství 7) ústřední úloha identity ego v průběhu života 8) pojetí života jako posloupnosti nevyhnutelných konfliktních situací, které je třeba vyřešit 9) rozšíření Freudových stádií i na dospělost a stáří	
6	DOLLARDOVA a MILLEROVA teorie učení	DOLLARD MILLER	1) Skinnerova strategie modifikace chování, zvláště postupná aproximace 2) Sled událostí při učení podle Dollarda a Millera, sestávající z pudové potřeby/signálu, odezvy a zpevnění redukcí potřeby 3) Jejich pojetí nevědomí a význam řeči pro omezení síly působení nevědomí 4) Povaha a vznik neuróz	Pavlovou psi

7	RYSOVÁ a FAKTOROVÁ teorie	Raymond B. CATTELL	1) Pojetí rysu jako proměnné v oblasti chování 2) Catellovy tři způsoby získávání informace o klientech: záznamy o jejich životě, dotazníky, psychologické zkoušky 3) Analýza chování jedince v pojmech jeho příčin – pramenných rysů 4) Pojem integračního učení	
8	Teorie POLE	Kurt LEWIN	1) Pojmy životního prostoru a vnějšího obalu 2) Uspořádání psychologického okolí s jeho oblastmi, psychologickými skutečnostmi a valencemi 3) Uspořádání osoby v pojmech hraničního pásma a vnitřní oblasti osoby 4) Vysvětlení osobnostní dynamiky a interakce osoby a psychologického prostředí 5) Vysvětlení vývoje osobnosti diferenciací a integrací	
9	SYSTEMATICKÝ ELEKTICISMUS	Gordon W. ALLPORT	1) Potřeba ujasnění filozofického pojetí lidské povahy 2) Respekt k jedinečnosti každého člověka 3) Allportův pojem osobnosti v jejím genetickém a hodnotově založeném aspektu (temperament a charakter) 4) Jeho pojetí individuální svobody 5) Pojem propria a jeho uplatnění v pojetí lidského vývoje 6) Pojem osobních dispozic 7) Dva druhy funkční autonomie	
10	FENOMENOLOGIE a EXISTENCIALISMUS	Edmund HUSSERL	1) Pojetí vjemového pole jako subjektivního světa klienta 2) Pojetí adekvátnosti jako výsledku zrání 3) Charakteristika adekvátnosti osobnosti 4) Výklad emočních problémů z hlediska vnímání 5) Některé existenciální předpoklady jako osobní svoboda a odpovědnosti, lidská křečkovost, existenciální úzkost a vztah Já-Ty	
11	Teorie „JÁ“	Carl R. ROGERS	1) Jeho optimistický pohled na lidskou povahu – v patřičné perspektivě 2) Vnitřní vztahový rámec – zaměřený na vnitřní svět klienta 3) Pojetí vrozené aktualizací tendence v každém člověku 4) Pojetí kongruence mezi organistickým prožíváním a „JÁ“ 5) Význam sebepojetí pro osobnostní přizpůsobení	
12	HOLISTICKÁ teorie	Kurt GOLDSTEIN Abraham MASLOW	1) Pojetí osobnosti jako integrovaného organismu 2) Snaha organismu o sebeaktualizaci jako jednotící motivační síla 3) <u>Úkol vyrovnat se s okolím</u> 4) Pojetí potřeb a sebeaktualizace 5) Pojetí hierarchie potřeb a jejich důsledků pro: a) psychologický pokrok klientů, b) pracovní motivaci a produktivitu 6) Pojetí sebeaktualizující osoby a jejích znaků 7) Pojetí obsažené v pojmu B-úroveň lidského růstu, tj. pojetí vrcholných zážitků a B-hodnot	
13	LOGOTERAPIE	Viktor E. FRANKL	1) Svoboda vůle a vůle ke smyslu 2) Trojí způsob nalézání smyslu 3) Postoje, které pomáhají lidem vyrovnat se s utrpením 4) Pojmy existenciálního vaku a nedělní neurózy	